

Івашко С. В.,

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри
кримінально-виконавчого та кримінального права,
Пенітенціарна академія України, м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0003-2547-9276

ПРИНЦИПИ ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У КРИМІНАЛЬНО- ВИКОНАВЧІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

У статті досліджено феномен такого негативного соціально-політичного та правового явища як корупція, а також принципи запобігання корупційним правопорушенням у кримінально-виконавчій системі України. Визначено, що корупційні прояви становлять загрозу стабільності, законності та інституційності як кримінально-виконавчій системі України, всій правоохоронній системі зокрема, так і національній безпеці країни загалом.

Ключові слова: воєнний стан, ДКВС України, запобігання, злочинність, корупційне кримінальне правопорушення, корупція, кримінально-виконавча система України, корупційні ризики, протидія, принципи, пенітенціарна система, персонал.

Постановка проблеми. У 2024 році в Україні було проведено соціологічне дослідження «Корупція в Україні 2024: розуміння, сприйняття, поширеність». Результати цього дослідження є цікавими й водночас прогнозованими.

Так, 79,4 % громадян нашої країни назвали корупцію однією з ключових проблем країни, а 91,4 % вважають її поширеною. Водночас власний корупційний досвід мали лише 18,7 % громадян. Цей розрив ілюструє те, що значна частина населення не розрізняє корупційні та некорупційні порушення і не пов'язує превентивні антикорупційні інструменти з реальними змінами у власному житті [1].

Це опитування ще раз підтверджує той факт, що в Україні існує високий суспільний запит на боротьбу з корупцією, але водночас – низьку обізнаність щодо принципів, інструментів запобігання корупційним проявам, вироблення відповідних ефективних механізмів запобігання цьому негативному соціально-правовому явищу та спонукання громадян України до користування ними.

Особливо небезпечними є прояви корупції у правоохоронних органах, які покликані охороняти права, свободи та законні інтереси громадян. Українцям неприйнятними є прояви корупційних правопорушень в установах виконання покарань, де громадяни позбавлені (значно обмежені) можливості вільно повідомити про такі ганебні діяння. З огляду на це важливим є розуміння принципів та розроблення реальних механізмів запобігання корупційним проявам.

На особливостях принципів запобігання вчиненню корупційних правопорушень у кримінально-виконавчій системі України ми і зупинимось у цій статті.

Метою дослідження є з'ясування принципів запобігання вчиненню корупційних правопорушень у кримінально-виконавчій системі України, а також визначення особливостей принципів запобігання в умовах правового режиму воєнного стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підґрунтям для дослідження питання, що стосується принципів запобігання корупційним правопорушенням у кримінально-виконавчій системі України, детермінантів вчинення корупційних правопорушень стали праці таких вітчизняних учених: О. Бандурка, М. Бажанов, Ю. Баулін, І. Богатирьов, О. Бусол, Р. Вереша, П. Гега, В. Глушков, В. Голіна, І. Даньшин, О. Дудоров, О. Джужа, В. Дрьомін, А. Закалюк, В. Зеленецький, А. Зелінський, О. Кальман, О. Колб, Т. Корнякова, В. Корж, О. Литвак, В. Лисенко, М. Мельник, А. Редька, О. Соколенко, І. Сервецький, В. Сташис, В. Тацій, О. Шкута та ін.

Наукові доробки вчених містять низку системних положень, які стосуються запобігання злочинності в Україні загалом, корупційної злочинності зокрема, принципів та детермінантів її вчинення, у тому числі у кримінально-виконавчій системі України.

Виклад основного матеріалу. Питання рівня корупції, заходи з її запобігання та протидії хвилює, без перебільшення, всіх громадян нашої країни. Це обумовлено наявним високим рівнем корупції, відсутністю реальних механізмів запобігання, стрімким поширенням цього негативного соціально-політичного та правового явища в усі сфери суспільного життя України. Високий рівень корупції хвилює не тільки суспільство

нашої країни, а й усю міжнародну спільноту з огляду на фінансову допомогу, яку надають Україні держави-донори.

Особливо болучим залишається питання високого рівня корупції в умовах сьогодення, в умовах існування правового режиму воєнного стану, введеного у зв'язку з війною росії проти України. З таким рівнем корупції це соціально- негативне явище загрожує національній безпеці, а також конституційному ладу нашої країни. Тому питання щодо запобігання та протидії корупційним проявам є однією з найактуальніших соціальних проблем України.

Стан війни вплинув на економіку, політику, соціальну, правову сфери нашої держави, не оминув і рівень корупції, а також ставлення громадян до цього негативного явища. Корупційні ризики, які існували в нашій країні до війни, видозмінилися і стали відображатися в інших формах. Зазнали змін корупційні ризики і в діяльності та функціонуванні кримінально-виконавчої системи як інституційної системи органів і установ, що забезпечують виконання призначених судами кримінальних покарань та реалізацію правового статусу засуджених, їх виправлення та ресоціалізацію.

Безперечно, явище корупції варто розглядати як одну з основних загроз національній безпеці України, що, проявляючись у злочинному використанні повноважень службовими особами, громадськими і політичними діячами з метою особистого збагачення, знекровлює фінансову систему країни, знищує довіру населення до держави, а також унеможливорює виконання державними службовцями своїх основних обов'язків з дотриманням принципів державної служби, як-от верховенство права, законність, професіоналізм, патріотизм, доброчесність, ефективність та ін.

Зокрема, про це свідчить індекс сприйняття корупції – Corruption Perceptions Index, CPI – найвідоміший показник рівня сприйняття корупції в тій чи іншій країні світу, що розраховується Transparency International на основі досліджень авторитетних міжнародних установ і дослідницьких центрів, ключовим показником якого є кількість балів, а не місце в рейтингу. Так, мінімальна оцінка (0 балів) означає, що корупція

фактично підміняє собою державу, максимальна (100 балів) свідчить про те, що корупція майже відсутня в житті суспільства. В Україні індекс сприйняття корупції за 2023 рік становив 36 балів. Покращивши цей показник на 3 бали, наша країна посіла 104 позицію поміж 180 країн. У 2024 році Україна втратила 1 бал у індексі сприйняття корупції, а разом з ним і один шабель у переліку країн та посіла 105 позицію. У Transparency International Ukraine визначають: втрата позиції вказує на те, що орієнтації суто на програмне виконання взятих Україною зобов'язань недостатньо, а реалізація розпочатих реформ відбувається не так якісно, як планувалося [1].

У зв'язку з військовою агресією росії проти нашої країни, з урахуванням пропозиції Ради національної безпеки і оборони України Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 було введено воєнний стан [2]. У результаті запровадження правового режиму воєнного стану відбулися зміни в усіх сферах суспільного життя України, а всі цивілізовані країни світу стали допомагати нашій країні у війні з агресором, інвестуючи при цьому грошові кошти в економіку країни. Допомагаючи нашій країні, міжнародна спільнота обговорює питання «створення міцного пакета глобального розвитку для України, який буде визначено в окремій угоді про інвестиції та майбутнє процвітання. Ця угода передбачатиме, зокрема, створення фонду розвитку України для інвестування у швидкозростаючі галузі, включно з технологіями, центрами обробки даних та сферою штучного інтелекту» [3].

Тому, отримуючи кошти, фінансову допомогу на своє відновлення, наша країна зобов'язана створити на законодавчому рівні реальні механізми, які гарантуватимуть цільове використання цих коштів, зокрема через моніторинг закупівель та наявні методи аналізу отриманих даних. Це також стосується і кримінально-виконавчої сфери діяльності країни як інституційної складової правоохоронної системи.

Що ж являє собою це негативне соціально-правове явище? Юридична енциклопедія визначає корупцію (лат. *corruptio* – псування, розбещування, підкуп) як діяльність осіб, уповноважених на виконання функцій держави, спрямована на

протиправне використання наданих їм повноважень для одержання матеріальних благ, послуг, пільг або інших переваг [4].

Законодавець, зі свого боку, визначив поняття корупції та корупційного правопорушення. Так, у Законі України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) зазначено, що корупційне правопорушення – це діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині 1 статті 3 Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність. Корупція – це використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки / пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, або відповідно обіцянка / пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ч. 1 ст. 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [5].

Разом з тим у вказаному Законі чітко не зазначені принципи діяльності у сфері запобігання та протидії корупційним проявам. Тому нам доцільно звернутися до міжнародних нормативно-правових актів.

Конвенція ООН проти корупції (далі – Конвенція) [6] визначає, що діяльність щодо протидії корупції ґрунтується на принципах запобігання, боротьби та правосуддя. Ознакою принципу *запобігання* корупції є проведення прозорих державних закупівель та звітність про використання отриманих коштів; формування етичних стандартів поведінки та публічної служби. Ознаками принципу *боротьби* з корупцією є визнання корупційних діянь кримінально-караними, включно з хабарництвом та незаконним збагаченням; застосування цивільно-правових, адміністративних, кримінальних та дисциплінарних санкцій; законодавче стимулювання невідкупності, чесності та відповідальності серед держслужбовців.

Ознаками принципу *правосуддя* є криміналізація на законодавчому рівні значного перевищення активів посадовця

над законними доходами, сприяння співпраці між країнами для розслідування та переслідування корупційних кримінальних правопорушень, визначення механізмів для повернення незаконно набутих коштів.

Україна є учасницею цієї Конвенції [7], зобов'язавшись імплементувати ці принципи на національному рівні. Тому, на нашу думку, законодавством повинні бути передбачені принципи запобігання корупційним правопорушенням, у тому числі у кримінально-виконавчій системі України.

З урахуванням зазначеного та зважаючи на загальне тлумачення поняття принципів, визначимо, що під принципами запобігання корупційним правопорушенням у кримінально-виконавчій системі потрібно розуміти сукупність основних правових і організаційних засад, на яких ґрунтується діяльність органів та установ виконання покарань з метою недопущення, виявлення і припинення корупції серед персоналу.

До принципів запобігання корупційним правопорушенням у кримінально-виконавчій системі слід віднести законність та верховенство права, оскільки вся діяльність персоналу повинна здійснюватися винятково в межах Основного Закону та інших законів України.

Наступним принципом є рівність персоналу перед законом, а також пріоритет запобігання корупції, що передбачає перевагу профілактичних заходів над репресивними. Цей принцип має особливо велике значення в умовах сьогодення, тобто в умовах здійснення реформування пенітенціарної системи України. Цей принцип закладений у комплексні довгострокові зміни з метою визначення напрямів розвитку національної системи виконання кримінальних покарань відповідно до стандартів Ради Європи.

Наступним, не менш важливим, принципом запобігання корупційним правопорушенням у кримінально-виконавчій системі є прозорість і підзвітність у діяльності персоналу. Цей принцип передбачає відкритість і прозорість ухвалення управлінських рішень, а також контроль за діями службових осіб. Контроль визначає як внутрішній, так і зовнішній його прояв, що являє собою діяльність підрозділів внутрішньої

безпеки, органів прокуратури, судової гілки влади, а також громадського контролю.

Окремо слід зупинитися на такому важливому принципі запобігання корупційним проявам у кримінально-виконавчій системі як захист викривачів корупції, тобто створення належної системи гарантій безпеки та недопущення переслідування осіб, які повідомляють про корупційні дії з боку персоналу. Поняття викривача, його права і обов'язки, гарантії захисту чітко законодавцем визначено у Законі. Разом з тим, якщо вести мову про викривачів у кримінально-виконавчій системі, існують проблеми у забезпеченні безпеки цих осіб. Це пов'язано насамперед зі специфікою діяльності кримінально-виконавчої системи та особливими дискреційними повноваженнями персоналу щодо засуджених осіб. Ця наявна проблема не дозволяє повною мірою використовувати інститут викривачів у запобіганні вчиненню кримінальних правопорушень у кримінально-виконавчій системі України.

Для розуміння важливості досліджуваного питання звернемось до статистичних показників щодо виявлення корупційних кримінальних правопорушень у правоохоронних органах загалом та кримінально-виконавчій системі України зокрема.

У межах цієї статті дослідимо стан реєстрації кримінальних правопорушень, передбачених ст. 368 Кримінального кодексу України (далі – КК України). Зупинимось на такому кримінальному правопорушенні, оскільки відповідно до примітки статті 45 КК України це правопорушення належить до корупційного кримінального правопорушення [8].

За даними Офісу Генерального прокурора, у період січня–листопада 2025 року повідомлено 403 особам про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 368 КК України [9]. З такої кількості повідомлених підозр 46 випадків – повідомлення про підозру працівникам правоохоронних органів. З цієї кількості кримінальних правопорушень повідомлено про підозру працівникам органів прокуратури, Служби безпеки України, Бюро економічної безпеки, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України – 0, працівникам Державної

прикордонної служби – 4, працівникам Державної митної служби – 6, працівникам Національної поліції України – 22.

За статистичними даними 3 працівникам ДКВС України вручено повідомлено про підозру у вчиненні зазначеного корупційного кримінального правопорушення. Незважаючи на відносно невелику кількість працівників ДКВС України, яким вручено повідомлення про підозру, важливість питання запобігання корупційним правопорушенням не є менш актуальним.

Постає логічне питання: чому кримінально-виконавча система є важливою для запровадження принципів запобігання та протидії корупційним проявам? Відповідь на це питання – у законодавчій площині, де визначені завдання кримінально-виконавчої системи. Так, саме на стадії виконання судових рішень держава через діяльність кримінально-виконавчої системи має найбільший вплив на особу, на її можливість використовувати без обмежень конституційні права та гарантії, а також обмежувати ці права у суворому дотримання з судовим рішенням.

Тому, враховуючи принципи верховенства права та законності, а також нульової толерантності до корупції, доцільно для максимально ефективного виконання кримінально-виконавчою системою України покладених законодавцем функцій, не лише декларувати, а і практично втілювати неприпустимість до такого негативного соціально-правового явища як корупції у всіх її проявах.

Запобігання проявам корупції у кримінально-виконавчій системі є важливим питанням для країни, оскільки корупція є тим фактором, що ставить під загрозу верховенство права та соціальну справедливість, завдає значної шкоди економіці країни та суспільству, підриває авторитет державних органів влади. Саме тому заходи щодо запобігання, виявлення, усунення або мінімізації корупційних ризиків повинні визнаватись як пріоритетні в діяльності персоналу кримінально-виконавчої служби, засуджуючи корупційні прояви як неетичний спосіб здійснення своєї повсякденної діяльності.

На наше переконання, одним зі шляхів запобігання вчиненню корупційних правопорушень у кримінально-виконавчій системі України є цифровізація діяльності системи.

І мова йде не лише про існування запроваджених реєстрів декларацій чи автоматизованої системи оцінки ризиків, а й про цифровізацію діяльності всієї системи як такої, коли документи, які найбільш пов'язані з можливістю застосування персоналом системи дискреційних повноважень, відобразатимуться у відповідних реєстрах.

На будь-якому етапі прийняття того чи іншого рішення за допомогою доступу до реєстру можна буде відслідкувати стан підготовки та ухвалення рішення.

Варто зазначити, що питання доцільності цифровізації в діяльності кримінально-виконавчої системи України окреслено у Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року (далі – Стратегія). Так, однією з основних цілей Стратегії є розширення можливостей цифровізації пенітенціарної системи.

Метою стратегічної цілі є забезпечення збирання, використання та аналізу даних у пенітенціарній системі для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень. Для досягнення зазначеної цілі необхідно здійснити вдосконалення всіх технологічних процесів відповідно до сучасних вимог, а саме переведення документообігу та обліку матеріальних ресурсів в електронну форму; модернізацію єдиної бази даних про засуджених та осіб, узятих під варту, з метою оперативної комунікації між органами та установами пенітенціарної системи, а також відповідними органами державної влади; впровадження автоматизованої системи оцінки криміногенних ризиків та електронного моніторингу (електронних браслетів) для забезпечення ефективного контролю за засудженими без ізоляції від суспільства.

Розширення цифровізації пенітенціарної системи сприятиме прозорості системи та зменшенню корупційних ризиків [10].

На прикладі дослідимо можливість запобігання корупційного ризику під час підготовки матеріалів про умовно-дострокове звільнення засудженої особи від відбування покарання. «Першого заступника-заступника начальника Менської виправної колонії (№ 91) з нагляду та безпеки, охорони та оперативної роботи Б. визнано винним за одержання

хабара (ч. 3 ст. 368 КК України) і призначено покарання у вигляді 5 років позбавлення волі. За даними досудового розслідування, у червні 2016 року посадовець пенітенціарної служби, достовірно знаючи, що у засудженого настали підстави для застосування пільг у вигляді заміни невідбутої частини покарання більш м'яким (ст. 82 КК України), висунув йому вимогу сплатити неправомірну вигоду в розмірі 2 тис. грн. За ці кошти Б. мав ухвалити позитивне рішення на користь засудженого. У липні відповідна комісія Менської колонії направила матеріали до суду щодо умовно-дострокового звільнення одного із засуджених. Пізніше цей ув'язнений перерахував 2 тис. грн на банківський рахунок, наданий першим заступником начальника Менської виправної колонії. Крім цього, у листопаді 2016 року Б. вимагав і одержав 1 тис. грн від ув'язненого Менської виправної колонії за зняття раніше накладеного дисциплінарного стягнення. Кошти також були перераховані на банківську карту» [11]. За наявності належної цифровізації пенітенціарної системи вчинення цього кримінального правопорушення було б практично неможливим.

Наведемо приклад упровадження цифровізації діяльності, що призвело до зменшення корупційних ризиків. Законодавцем було запроваджено Єдиний реєстр досудових розслідувань (далі – за текстом ЄРДР) [12], коли всі основні процесуальні рішення, ухвалені уповноваженою особою органу досудового розслідування чи прокурором, після ухвалення процесуального рішення (наприклад, реєстрацію кримінального провадження) чи підписання процесуального рішення (наприклад, винесення постанови про закриття кримінального провадження), підлягають обов'язковому внесенню до ЄРДР у чітко визначені строки. Запровадження ведення ЄРДР, що стало наслідком ухвалення Кримінального процесуального кодексу України, суттєво зменшило кількість порушень і фальсифікацій матеріалів кримінальних проваджень та вплинуло на рівень корупційних проявів у діяльності органів досудового розслідування та органів прокуратури.

На нашу думку, модернізація Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту, упровадження електронного

моніторингу в діяльності пробації, а також упровадження електронного документообігу в органах та установах пенітенціарної системи забезпечить повною мірою виконання найбільш суперечливого за своєю правовою природою принципу взаємної відповідальності між державою та засудженим. Особливість цього принципу є його характер – імперативність, що проявляється у законодавчо закріплених дискреційних повноваженнях персоналу щодо засуджених.

Висновки. Інтеграція антикорупційних механізмів у діяльності правоохоронних органів України та кримінально-виконавчої системи зокрема є складовою стратегії післявоєнного відновлення нашої країни, баченням та вимогою міжнародної спільноти, а також гарантією стійкості повоєнної України.

Запровадження цифровізації діяльності кримінально-виконавчої системи України сприятиме прозорості системи та зменшенню корупційних ризиків, тому від ефективності впровадження цифровізації залежить викорінення в діяльності системи корупційних проявів.

Надано поняття принципів запобігання корупційним правопорушенням у кримінально-виконавчій системі, під якими потрібно розуміти сукупність основних правових і організаційних засад, на яких ґрунтується діяльність органів та установ виконання покарань з метою недопущення, виявлення і припинення корупції серед персоналу.

Через призму цього поняття та наведених у статті принципів вважаємо за доцільне імплементувати принципи запобігання корупції в діяльність кримінально-виконавчої системи до законодавства.

Список використаних джерел

1. НАЗК провело громадські обговорення проєкту Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції на 2026–2030 рр. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-provelo-gromadskiobgovorennya-proektu-strategii-komunikatsiy-u-sferi-zapobigannya-ta-protydii-koruptsii-na-2026-2030-rr/> (дата звернення: 10.01.2026).
2. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 10.01.2026).

3. Президент Володимир Зеленський заявив, що усі кошти, отримані від партнерів на повосенне відновлення, будуть спрямовані винятково на території, що перебувають під контролем України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4072925-kosti-na-vidnovlenna-pidut-lise-na-teritorii-so-perebuvaut-pid-kontrolem-ukraini-zelenskij.html> (дата звернення: 10.01.2026).

4. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Київ : Українська енциклопедія, 1998. Т. 3. URL: <https://leksika.com.ua/16070321/legal/koruptsiya> (дата звернення: 10.01.2026).

5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 10.01.2026).

6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: прийнята резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 58/4 від 31.10.2003. Нью-Йорк : ООН, 2004. URL: https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/tools_and_publications/uncac.html (дата звернення: 10.01.2026).

7. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Закон України від 18.10.2006 № 251-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/251-16#Text> (дата звернення: 10.01.2026).

8. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 10.01.2026).

9. Про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення. Офіс Генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-osib-yakivchynili-kriminalni-pravororushennya-2> (дата звернення: 10.01.2026).

10. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022–2024 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 № 1153-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.01.2026).

11. Посадовець Менської колонії, де сидів Луценко, отримав п'ять років тюрми за хабар. URL: <https://glavcom.ua/news/posadovec-menskoji-koloniji-de-sidiv-lucenko-otrimav-5-rokiv-tyurmi-za-habarnictvo-506959.html> (дата звернення: 10.01.2026).

12. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : наказ Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (дата звернення: 10.01.2026).

Ivashko S.,

Candidate of Law, Associate Professor,
Head of the Department of Criminal-Executive and Criminal Law,
Penitentiary Academy of Ukraine, Chernihiv, Ukraine,
ORCID: 0000-0003-2547-9276

PRINCIPLES OF PREVENTING CORRUPTION-RELATED OFFENSES IN THE PENITENTIARY SYSTEM OF UKRAINE

The article examines corruption as a negative socio-political and legal phenomenon, as well as the principles of preventing corruption-related offenses within the penitentiary system of Ukraine. It is determined that manifestations of corruption pose a threat to stability, legality, and institutional integrity not only of the penitentiary system of Ukraine but also of the law enforcement system as a whole, as well as to the national security of the state.

It is stated that corruption, as a socio-legal phenomenon, undermines the rule of law and social justice, causes significant damage to the national economy and society, and erodes public trust in state authorities.

Emphasis is placed on the importance of identifying the principles of preventing corruption-related offenses in the penitentiary system of Ukraine through the prism of integrating anti-corruption mechanisms into the activities of all state institutions in order to ensure the strategy of Ukraine's post-war recovery.

It is taken into account that knowledge of the principles of preventing corruption-related offenses in the penitentiary system is based on nationwide anti-corruption foundations, considers the specific nature of the activities of penitentiary bodies and institutions, and, in combination with risk analysis and effective financial control mechanisms, serves as a prerequisite for the stable and effective functioning of anti-corruption instruments.

Based on the results of the study, the concept of the principles of preventing corruption-related offenses in the penitentiary system of Ukraine is defined as a set of fundamental legal and organizational principles underlying the activities of penitentiary bodies and institutions aimed at preventing, detecting, and terminating corruption among personnel.

Key words: martial law, State Criminal-Executive Service of Ukraine, prevention, crime, corruption-related criminal offense, corruption, penitentiary system of Ukraine, corruption risks, counteraction, principles, penitentiary system, personnel.

References

1. National Agency on Corruption Prevention (NACP) (n.d.). *NACP held public discussions on the draft communication strategy in the field of prevention and counteraction of corruption for 2026–2030*, available at: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/nazk-provelo-gromadski-obgovorennya-proektu-strategii-komunikatsiy-u-sferi-zapobigannya-ta-protydii-koruptsii-na-2026-2030-rr/> (accessed 10 January 2026).

2. Ukraine (2022), *On the introduction of martial law in Ukraine* : Decree of the President of Ukraine dated 24 February 2022 No. 64/2022, available at: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (accessed 10 January 2026).

3. Ukrinform (n.d.), *President Volodymyr Zelensky stated that all funds received from partners for post-war reconstruction will be directed exclusively to territories under Ukraine's control*, available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4072925-kosti-na-vidnovlenna-pidut-lise-na-teritorii-so-perebuvaut-pid-kontrolom-ukraini-zelenskij.html> (accessed 10 January 2026).

4. Shemschuchenko, Yu. S. (Ed.) (1998), *Legal encyclopedia*, Vol. 3, *Ukrainska Entsyklopediia*, Kyiv, available at: <https://leksika.com.ua/16070321/legal/koruptsiya> (accessed 10 January 2026).

5. Ukraine (2014), *On Prevention of Corruption*: Law of Ukraine dated 14 October 2014 No. 1700-VII, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (accessed 10 January 2026).

6. United Nations Office on Drugs and Crime (2004), *United Nations Convention against Corruption*, available at: https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/tools_and_publications/uncac.html (accessed 10 January 2026).

7. Ukraine (2006), *On Ratification of the United Nations Convention against Corruption*: Law of Ukraine dated 18 October 2006 No. 251-V, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/251-16#Text> (accessed 10 January 2026).

8. Ukraine (2001), *Criminal Code of Ukraine*: Law of Ukraine dated 5 April 2001 No. 2341-III, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (accessed 10 January 2026).

9. Office of the Prosecutor General of Ukraine (n.d.), *About persons who committed criminal offenses*, available at: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-osibyaki-vchinili-kriminalni-pravoporushennya-2> (accessed 10 January 2026).

10. Ukraine (2022), *Strategy for reforming the penitentiary system until 2026 and operational plan for 2022–2024*: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 16 December 2022 No. 1153-r, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text> (accessed 10 January 2026).

11. Glavcom. (n.d.), *Former official of the Menska colony, where Lutsenko was held, sentenced to 5 years in prison for bribery*, available at: <https://glavcom.ua/news/posadovec-menskoji-koloniji-de-sidiv-lucenko-otrimav-5-rokiv-tyurmi-za-habarnictvo-506959.html> (accessed 10 January 2026).

12. Office of the Prosecutor General of Ukraine (2020), *On approval of the regulation on the Unified Register of Pre-trial Investigations*: Order of the Prosecutor General of Ukraine dated 30 June 2020 No. 298, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (accessed 10 January 2026).

Дата першого надходження статті до видання: 28.01.2026.

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 09.02.2026.

Дата публікації (оприлюднення): 01.06.2026.